

JAETUT EVÄÄT

JUMALANPALVELUSPÄIVÄT
Kuopio 18.-20.3.2022

KANAVATYÖSKENTELYT Perjantaina 18.3. klo 15.30-17.00

1. "SITÄ ON MONENLAISTA HYRRYTELIJÖÖ LUOJAN HAKA-AEJASSA" - Matalan kynnyksen messu

Miten alennetaan messun kynnystä niin, että osallisuus messuun ja sen rakentamiseen vahvistuu? Miten messuun luodaan "turvallinen tila", johon ihminen voi tulla sellaisena kuin on? Meidän kirkko -tiimi toimii yhteisöllisyyden ja ihmisarvon vahvistamiseksi. Meidän kirkko- tiimiläisiä on kutsuttu diakoniatyöstä, kokoavasta toiminnasta, johtokunnasta, asukastuvalta. Tiimiläisiä yhdistää halu toimia yhteisen seurakunnan hyväksi. Kanavan paneelikeskustelussa Kuopion Alavan seurakunnan Meidän kirkko-tiimiläisiä, aluetyön pappi Risto Voutilainen sekä diakoni Piia Miettinen esittelevät soppakirkon rakentamisen vaiheita. Esillä Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden keräämää materiaalia diakonista messuista. Paneelin juontaa kirkkopalveluiden diakoniajohtaja Seppo Sulkko, mukana piispa Jari Jolkkonen.

2. PENSKAT JA AEKAIMMEISET KIRKONMÄNÖISSÄ - Lapset, lapseus ja jumalanpalveluselämä

Kanavassa tutkitaan, mitä lapsenkaltaisuus tarkoittaa ja miten teologista puhetta lapsista ja lapsena olemisesta voitaisiin hyödyntää jumalanpalvelusyhteisön rakentamisessa. Lasten tervetulleeksi toivottaminen on eräs tunnusmerkki siitä, miten kutsuva, avoin ja uudistuva jumalanpalvelusyhteisö on. Seurakunta tarvitsee keskelleen iältään lapsia esimerkiksi taivasten valtakunnasta. Kanavan pitäjä, TT Eriikka Jankko, työskentelee Mikkelin hiippakunnan hiippakuntasihteerinä.

3. ILIMAN IÄNTÄKII PÄRJEE - Sanaton messu

Minkäläistä kieltä jumalanpalveluksessa käytetään? Kuinka saavutettavaa on kirkossa käytetty kieli? Entä voisiko Kristuksen kirkossa messu onnistua kokonaan ilman sanoja? Tässä kanavassa messun teologiaa ja käytännön vinkkejä siihen, miten tehdä jumalanpalveluksesta puhuttelevampi vähemmillä sanoilla. Kanavan sisällöstä vastaavat Niina Pehkonen, teologian maisteri ja Varkauden seurakunnan kappalainen, joka yhä uskoo, että messu on seurakuntaelämän keskus, sekä Riikka Leinonen, musiikin maisteri, musiikkipedagogi ja Varkauden seurakunnan kanttori, joka ajattelee, että messu on yhtä moni-ilmeinen kuin seurakuntansa ja että messussa tulisi antaa tilaa kaikille tavoille osallistua ja tehdä.

4. KIRKONMÄNÖJEN KEHUMISTALAKOOT "K-pantapaita" - Seurakuntalainen somelähettinä – ei työntekijöille

Tämä kanava on todellakin vain seurakuntalaisille. Ainoa työntekijä on kanavan vetäjä Jan Ahonen, pastori Helsingistä. Jan on myös viestijä ja tulee Kuopioon varta vasten kuullakseen mitä seurakuntalaisilla on sanottavanaan messusta ja muista asioista. Sen lisäksi yhdessä hänen kanssaan mietitään, mitä seurakuntalaiset voisivat tehdä vaikka sosiaalisessa mediassa. Älä kysy, mitä seurakunta voi tehdä sinun hyväksesi. Kysy, mitä sinä voit tehdä seurakunnan hyväksi.

5. SALON SYVVYVVESSÄ OPITTUA - Metsäretriittimestusta sydämen luostariin

Uusmonastinen yhteisö vastauksena yhteisöllisyyden kaipuuseen. Onko pieniyhteisö uhka vai tuki seurakunnan hengelliselle elämälle? Aiheeseen johdattelevat Kuopion seudulla syntyneen Lunni-yhteisön jäsenet Vieno Arvola, Heidemarie Hillebrecht, Sisko Laitinen, Sirpa Saarela, Maija Sankari, Laura Siponmaa, Marja Leena Virolainen ja Anna Väättäin. Lunni-yhteisö on Kuopion seudulla muutaman vuoden ajan vaikuttanut uusmonastinen hengellinen yhteisö, joka on syntynyt kaipauksesta syvempään rukouselämään ja kristittyjen yhteyteen. Oman kilvoittelun lisäksi yhteisö haluaa tukea hiljaisuuden viljelyä ja kontemplatiivista elämäntapaa yleisemmin. Kanavaan voidaan ottaa enintään 20 osallistujaa.

6. PAPIKKO NE SIELLÄ KIRKOSSA VUAN HYPPII? - Vain pappi ja kanttoriko messussa saavat toimia?

Mitä tarkoittaa käytännössä se, että messun omistaa ja toimittaa koko seurakunta? Kirkkoherra johtaa seurakuntaa, mutta kuka vastaa yhteisöllisen jumalanpalveluksen suunnittelusta? Kenen vastuulla on messun toimittamisessa mukana olevien seurakuntalaisten rekrytoiminen, innostaminen ja kouluttaminen? Ja mistä tähän kaikkeen löytyy työaikaa? Kanavassa mietitään messun suunnittelun ja johtamisen kysymyksiä. Liikkeelle lähdetään konkretiasta ja kokemuksista. Kanavassa kuullaan myös messun toimittamisessa mukana olevien seurakuntalaisten kokemuksia. Kari Tiirola toimii kirkkoherrana Haapajärven seurakunnassa, missä seurakuntalaisista muodostetut jumalanpalvelusryhmät ovat olleet joka pyhä jo yli kymmenen vuoden ajan toimittamassa messua yhdessä työntekijöiden kanssa.

7. VIRS KUPLETIN JUONEKS - Virsi viekään!

Mihin virsi taipuu? Miten eri tavoin virren voi opettaa ja toteuttaa? Kuinka virren voi valmistella yhteisöllisesti? Kanavassa etsitään erilaisia toteutustapoja yhteiseen veisaamiseen Orff-pedagogiikan keinoin. Orff-pedagogiikan lähtökohta on vuorovaikutteinen opetusprosessi, jonka elementtejä ovat kuuntelu, liike, puhe, laulu ja soitto. Luvassa kokeilua, improvisointia ja ilmaisua musiikin ja muun taiteen keinoin. Vieraanvarainen virsi on kaikille ystävällinen. Anna siis virren viedä! Kanavan toteuttavat Kuopion Puijon seurakunnan kanttori Janne Saarelainen sekä Kuopion konservatorion lehtori ja Taideyliopisto Sibelius-Akatemian tuntiohjaaja Annukka Knuuttila.

8. YLÄPIHA VAE YLÄPIHALLA OLOVIIN PIHA? (House of God or the House of the people of God)

Kirkkotiloilta toivotaan nykyään monipuolisuutta. Samassa tilassa pidetään hautajaisia ja lasten muskareita, konsertteja ja itsenäisyyspäivän juhlia. Joka viikko kirkossa vietetään messua. Ketä varten kirkot oikein ovat, Jumalaa vai ihmistä varten? Mitä meidän kaikkien olisi tärkeää tietää kirkosta tilana? Miten kirkkotila vaikuttaa ihmiseen? Kanavassa keskusteluun haastavat yliopistonlehtori Juliette Day ja Kirkon koulutuskeskuksen jumalanpalveluskouluttaja Juhani Holma.

10. ”JELEPPINKIÄ SITÄ SUATTASJ JOKU MESSUSSAKKII TARVITA!” - Kuka auttaa messussa? Saavutettavuusavustaja!

Saavutettavuusavustaja? Mikä se on? Messun tulee olla kaikille saavutettava. Vain sellainen kirkko on avoin ja uskottava Kristuksen kirkko. Miten voimme auttaa, ettei kukaan jäisi esteiden vuoksi pois? Tämä kanava on oikea paikka sen miettimiseen. Monesti yksinkertaiset keinot toimivat parhaiten ja arkijärjellä pärjää! Joka sunnuntai eri puolella Suomea on mukana vapaaehtoisia jumalanpalvelusten eri tehtävissä, esimerkiksi tekstinlukijoina. Saavutettavuusavustaja on yksi näistä ja auttaa tekemään oman seurakuntansa jumalanpalveluksesta saavutettavan. Tule kuulemaan ja keskustelemaan. Kanavaa kuljettavat eteenpäin Herttoniemen seurakunnan pappi, filosofian tohtori Sari Oikarinen ja Kirkkohallituksen saavutettavuuden ja vammaisuuden asiantuntija, diakoni, psykologian tohtori Katri Suhonen.

11. ANNETAAN SEN PYHÄN SANAN ELLEE - ”Elävä sana”

Miten saadaan Raamatun tekstit eläväksi? Kuinka elävää tekstinluku saa olla? Täytyykö lukijan olla ”neutraali”? Bibliodraaman keinoja voi ottaa käyttöön myös messussa. Kanavan työskentelyä johdattelee Männistön seurakunnan pastori Heikki Hyvärinen, joka on myös bibliodraamaohjaaja. Hän tykkää elävöittää Raamatunlukua aika reippaasti ja usein saarnaa ”rätti” päässään, kun esittää Raamatun kertomuksen roolihahmosta käsin. Heikki on myös syntyperäinen kuopiolainen ja kääntänyt useita kirjoja savoksi. Äidinkieli ja edelleen kotikieli on oikeeasti levvee savo ja hän on kääntänyt tälle äidinkielelleen myöskin näiden Jaetut eväät -päivien ohjelman. Kanavaan voidaan ottaa enintään 20 osallistujaa.